

IN MEMORIAM

Д-р Велимир Брезоски (1924—1983)

Д-р Велимир Брезоски е роден 1924 год. во с. Галичник. Во 1955 год. дипломира на Филозофскиот факултет во Скопје, група историја. На работа во Институтот за национална историја стапува во 1961 год. Пред тоа од 1954 до доаѓањето во Институтот работеше во Историското одделение при ЦК—СКМ. Во 1965 година на Филозофскиот факултет во Скопје ја одбрани докторската дисертација на тема: „Ослободителната војна во Македонија 1943 година“ со што се стекна со звањето доктор на историските науки. Смртта го затекна во највисокото научно звање: научен советник.

*

Смртта го отргна од работата на Институтот, од соработниците и другарите, од домашните, во моментот кога го довршуваше делот од ракописот за историјата на Сојузот на комунистите на Македонија, на чие проучување му го посвети целиот свој работен век. Не го дочека ни новото издание на Историјата на Сојузот на комунистите на Југославија, во чија изработка беше целосно ангажиран. Се оддели од нас во моментот кога требаше со богатото искуство и со познавањето на историјата на Народноослободителната војна во Македонија да го даде својот ненадоместлив придонес во завршувањето на започнатиот проект за НОБ во Македонија, во рамките на повеќетомната историја на македонскиот народ.

Тој зад себе остави богат научен опус од монографски трудови и делови во колективни трудови, како и поголем број научни прилози во разни списанија, зборници од научни собири и друго.

Неговата неуморна истражувачка дејност, трагањето по фактите и по историските вистини, на помладите научни работници можат да им служат за пример со каков жар и срце треба да се пријдува во проучувањето на историјата на својот народ и Партијата. Заедно со други соработници, во рамките на Историското одделение при ЦК—КПМ, тој ја започнува пионерската работа за реконструкцијата на организациите на КПЈ во Македонија и на Комунистичката Партија на Македонија за време на војната. При тој појдовен гигантски труд беа собрани преку 40 илјади страници материјал. Оваа и генерациите што доаѓаат ќе се однесуваат со почит и благодарност кон тоа големо дело, во кое е вткаен сиот негов жар и самопрегор.

Си отиде од нас како упорен, стрплив и крајно критичен научник. Секогаш објективен кој не поднесува импровизации ни кај себе, ни кај другите. Во научните дискусии неговото мислење секогаш се потпираше врз сигурни и проверени изворни факти.

Преку реконструкциите на партиските организации, на партизанските одреди во Македонија и на печатените извори за Ослободителната војна и Социјалистичката револуција, со монографските трудови и со другата научна актива, д-р Велимир Брезоски ќе остане вечно присутен во сите магистерски и докторски тези, во сите монографии, што излегуваат во Југославија, па и во сите реферати за научните собири посветени на НОБ.

Како прв и долгогодишен раководител на Одделението за Народноослободителната борба и на Социјалистичката револуција во Институтот, како другар и работник, со својата трудољубивост, скромност и дисциплинираност, Брезоски ќе остане дожитовен пример за сите нас. Во текот на нашето другарување од студентските денови, сè до август 1982 година не се пожали никому со ништо. Ни за време на болеста не покажа лична слабост. Кога работеше, секогаш беше подготвен интензивно со часови да не се одмара, а во моментите на одмор знаеше секогаш да внесе расположба и оптимизам. При нашите последни средби најтешко се помируваше со фактот дека не можеше да чита — да работи.

Беше спремен на младите да им укаже секаква помош: да придонесе за нивното побрзо вклучување во тајните на истражувачката работа. Како строг, но правичен постар колега, соработниците доаѓаа редовно на консултации за да потврдат, или да прокоментираат некои свои нови сознанија. Како специјалист за историја на НОБ во Македонија беше ценет не само во Институтот, туку далеку од него, во Југославија. Како припадник на 12-тата Скопска бригада уште мошне млад даде свој војнички придонес. По ослободувањето, како резервен воен старешина (капетан од прва класа) придонесуваше со својата активност во зголемувањето на одбранбената способност на нашата социјалистичка заедница на збратимените народи и народности.

Како самоуправувач во Институтот беше на сите раководни функции во самоуправните органи. Нив ги извршуваше многу успешно и со полна одговорност.

Општествено-политички беше ангажиран и надвор од Институт. Сите овие задачи ги исполнуваше со скоевски елан до последниот момент од животот.

Нашето општество високо ја ценеше неговата научно-општествена активност. Во 1972 година беше добитник на високата Републичка награда за наука „11-ти октомври“, а од претседателот на Републиката Јосип Броз Тито беше одликуван со: Медал за храброст, Орден заслуги за народ од трет ред; Орден на трудот со сребрен венец и Орден на трудот со црвено знаме.

Неговата загуба за Институтот е ненадоместлива. Институтот и историската наука остануваат без редок вреден работник, другар, пред сè човек и самоуправувач. Сојузот на комунистите на Македонија останува без примерен член, а неговите домашни без срдечен, искрен, чудесно спокоен и стрплив татко и сопруг.

Ние како негови најблиски соработници зедевме обврска да ги довршваме неговите недовршени ракописи. Се простивме и се одделивме од него само физички, бидејќи тој ќе живее вечно во нас, и ќе биде вековит заедно со неговото научно дело, кое во моментите на тага е и ќе биде за нас и за неговите најблиски најголемата утеха и пример.

Владо А. ИВАНОВСКИ